

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ВИТРАТИ В ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

спеціальність	051 економіка	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	економіка	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	глобальної економіки

ВИКЛАДАЧ

Мещеряков Володимир Євгенійович

Вища освіта – спеціальність облік і аудит, спеціаліст

Науковий ступінь - кандидат економічних наук 08.00.04 Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Вчене звання - доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

Досвід роботи – 22 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор більше 5 методичних розробок;
- співавтор 5 тематичних публікацій;
- учасник наукових і науково-практичних конференцій.

телефон	+38(096)790-12-47	електронна пошта	vmeshch@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle, Google Meet
---------	-------------------	------------------	-------------------	-----------------------	---------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентності щодо засвоєння категоріально-понятійного апарату витрат в економічній діяльності, а також засвоєння та формування теоретичних знань і практичних навичок у майбутніх фахівців щодо системного аналізу, оцінки та управління витратами в економічній діяльності підприємств, організацій та установ. Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарний та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, командна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • розуміння основних теоретичних підходів до визначення та класифікації витрат (ЗК3, СК1, ПРН3) / практичні завдання, самостійна робота • знання методів формування та аналізу витрат у різних сферах економічної діяльності (ЗК3, ЗК8, СК7, ПРН3, ПРН18)/ практичні завдання, самостійна робота • застосування інструментів управління витратами для підвищення ефективності підприємства (ЗК4, ЗК11, СК8, СК12, ПРН12) / практичні завдання, екзаменаційний контроль • вміння інтерпретувати результати аналізу та робити висновки (ЗК3, ЗК4, СК10, СК13, ПРН13) / практичні завдання, самостійна робота, екзаменаційний контроль • визначення взаємозв'язку витрат із прибутком, ціноутворенням та фінансовими результатами (ЗК8, ЗК11, СК9, ПРН17) / практичні завдання, екзаменаційний контроль • вміння застосовувати сучасні підходи до управління витратами в умовах конкурентного середовища (ЗК4, ЗК11, СК11,, ПРН04, ПРН23) / практичні завдання, самостійна робота, екзаменаційний контроль
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; 60 годин самостійна робота; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-,</p>	Програмні результати навчання	<p>ПР3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.</p> <p>ПР12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати</p>
----------------	---	-------------------------------	---

мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

економічні та соціальні показники.

ПР17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПР23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

ВИТРАТИ В ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Лекція 1.	Економічна сутність, значення і завдання управління витратами, 2 год.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Теоретичні основи витрат виробництва, 2 год.	Самостійна робота	1. Економічна сутність та роль витрат у забезпеченні ефективного функціонування підприємства. 2. Основні підходи до класифікації витрат. 3. Витрати як база для формування цін на продукцію і фактор прибутковості. 4. Еволюція теоретичних положень управління витратами. 5. Сучасні концепції управління витратами. 6. Роль системи управління витратами в забезпеченні
Лекція 2.	Формування витрат за місцями й центрами відповідальності, 2 год.	ПЗ 2	Собівартість продукції. Методи калькулювання собівартості продукції, 2 год.		
Лекція 3.	Планування та бюджетування витрат, 2 год.	ПЗ 3	Контроль витрат і стимулювання економії ресурсів, 2 год.		
Лекція 4.	Аналіз системи «витрати-випуск-прибуток» як інструмент обґрунтування виробничо-маркетингових рішень, 2 год.	ПЗ 4	Ціноутворення на основі витрат: методи та розрахунки, 2 год.		

Лекція 5.	Особливості управління витратами та підвищення ефективності виробництва в галузі рослинництва, 2 год.	ПЗ 5	Особливості управління виробничими витратами в тваринництві, 2 год.	<p>ефективності діяльності підприємства.</p> <p>7. Напрямки удосконалення методології управління витратами на вітчизняних підприємствах.</p> <p>8. Функціональний і територіальний аспекти формування витрат за місцями і центрів відповідальності.</p> <p>9. Звітність в умовах управління доходами і витратами за центрами відповідальності.</p> <p>10. Облік витрат і контроль їх обсягу за центрами відповідальності.</p> <p>11. Фактори, які впливають на рівень собівартості продукції та резерви зниження собівартості і.</p> <p>12. Калькулювання собівартості за економічними елементами.</p> <p>13. Роль собівартості у формуванні цін на сільськогосподарську продукцію.</p> <p>14. Значення та завдання аналізу беззбитковості в системі управління витратами.</p>
Лекція 6.	Управління витратами на інноваційну діяльність у сільському господарстві, 2 год.	ПЗ 6	Витрати в умовах цифровізації та автоматизації бізнесу, 2 год.	

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Ахновська І., Болгов В. Управління витратами: навчальний посібник / І. О. Ахновська, В. Є. Болгов. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020, 156 с.
2. Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. Управління витратами : навч.посіб. / М. В. Чорна, П. В. Смирнова, Р. М. Бугріменко. 2017. – 166 с.
3. Рижикова Н.І. Накісько О.В. Управління витратами : навчальний посібник. – Харків : ХНТУСГ, 2013. – 198 с..
4. Давидович І. Є. Управління витратами: Навчальний посібник. / К.: Центр учбової літератури. 2008. – 320 с.

1. Хомюк Н.Л. Управління витратами: методичні рекомендації до практичних занять / Хомюк Наталія Леонідівна. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 41 с.
2. Мельничук Л.С. Методичні рекомендації з дисципліни «Управління витратами» / Л. С. Мельничук. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – 40 с.
3. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Управління витратами» / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, 2016. – 38 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 60	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 20	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.